

каринда кз едифициеле пвльиче. Длченствэл архитектзрел гречестл се дателз дин тимнл чеи маи веки; кчл длесшл Оперл фаче мендиане де ставеле ши темплеле Гречии. Дар ла кзлмеа чеа маи палтз а жепсе еа пмаи дшп лвтеле чеде грандиоце кз персианл. Скэлтз рл а жтатл ши палтатл де о парте прин архитектзрл, iar де алта мшкатл прин дпнастикл ши длеследитл прин поесил, а инвенгалл ми дн форме дн петрл ши металл. Ачеста не длесвел кз атэтл маи mare ресектл, кз кэтл кз не сълтемл депмнл дкредитацил, декл с'ащ пвстратл канте д'оперл дин тимнл артистлорл челорл маи пенсмицл, селл кз монументеле чеде маи длесмпаре, че ле авелл а стълл, сълтл пмаи копие трасе де пе ачеле икопе стръвени, кэмл е сте де есемпл гръна Пале. Злл Фидя, злл Поликетл, злл Праксителе, ши злл Скопа ворл фл привидл totdeзна ка чеи маи репэмцил артистл, карл ащ адсел ла пеекциуне арцле ертмоце.

Дин пикера Грециорл, каре днкъ ла ачестл тректл кз веде реа, ши ашме дин опереле фантомилорл: Нолитотл, Зевксе, Парасиосл, Апеле ащ репачл фортеле педине моделе петрл лемеа че а арматл дшп ел. Кз тоте ачесте, икопеле, че се стрыллпгарь маи тэрэл дн Italia, ши се аеларл пела Roma, Ерксланл ши Помпей, сълтл злл докментл препититл, кэмк Грецил ши ачестл рамл алл арцилорл либералл ащ дптреквлл пе тоте наципиле контимпареле.

Деладил 1830 с'а сьплатл дачетатеа Помпей, каре дшп кэмл динил с'а астронитл де дшпрестл кз Ерксланл прин два мштелл Везувл днкъ дн тимнреле романлорл, злл мозаикл, каре дмелниавл викириамл Александрл челл mare, репортатл аспра персианлорл, каре се поте пзми кз фронтл кзвлтл злл канл д'оперл дин тимнвл стръвени алл грецилорл.

Монархия Австриакл Трансилвания.

Сивилл 12 Маил. Решимантл де инантерил Бароне Бианк, каре де вр'о 20 де ани дпкоче а фостл пентрерилл ачезатл тогл дн патрия пострл, ши каре дн ани чеи агадал дн зрмл а фостл марторыл ши пьрташлвл сферицеилорл постре, ши кз о бравурл де обше кволостл с'а лнгатл петрл апурареа тропвлл, дн зрма ордinel че а кълтатл, ва пьрел дн зилеле ачестеа патрия пострл, ши ва тереле дн Бълатл ши Унгария, знде ва фл стационатл дл четлцие Тимшоура, Петровардинл ши Арадл. Дн опореа ачестл решимантл, каре де злл алл дн коче иаршл а фостл дн гарнисонл ачл, Серенитатеа Сеа Д. Гзвнератореле милитаре ши цивиле Принципе де Шварценберг а датл дмнпекл о масть стрълчитл, ла каре а фостл повитл длакта пепералитате ши корпвлл офидереск.

Тотл спре ачестл сфршилтл а фостл иерл масть помпощл ши ла Есчеленция Сеа Д. Епископл Андрейл Бароне де Шагзна, каре фс опоратл кз фиица де фадл агтл а Серенитатл Сеа Д. Гзвнераторе, ши а дптрецей пепералитатл, кчл ши де злл пмерл mare де офидерл ставал ши сеперiori. Фестивагителе дин амандоце зилеле се дпфршсецдарь ши маи мълл прин кълтечеле чеде мелодиоце, че ле а есека татл ванда зисълл решимантл дпнантеа каселорл знде ащ фостл пьрлзвлре, каре а трасл злл пмерл mare а пьлкъвлл кэриосл.

Злл баталюнл дин ачестл решимантл ва ши порул тъле ла локъл пожел селе destinationl. Иарь алтл Баталюнл алл решимантлвл Ньжанл, каре ва фл ачезатл дн гарнисона дин Сивилл, а ажлсел ерл ачела ми а фостл примитл де тоте асторигителе милитари кз обичлгита соленитате милитаре.

Сивилл 13 Маил. Астълл пиктл ла 6 оре де диминеул а плекатл злл баталюнл а решимантлвл Бианк де ачела спре Тимшоура, дн реслареа пмсиче. Серенитатеа Сеа Принципеле Гзвнераторе кз дпналта пепералитате ши кз свига сеа ле а датл комитива. Тимшвл е сте фортеле фавориторил де кълторил. — О мэлдипе де привитори се а дшпарь, ка сь ваул пелекареа ачесторл останл, ашл а зиче идентификацил дн Ардэлл. — Астъл е сте дн кълндарилл пощ С. Зрбанл о зиле де сорте петрл економл де кэмпл, ши кз тоте кз брмл пв а кззвлтл, дар тимнвл е сте фортеле рече, семлл дарь кз авъл ва фл пьрпосл. — Делл злл притенл дпчелесерьмл, кз дн дпнастикл mare евангелико-астреланл дин Медиашл се авъл 40 тпери ромьл дн дпвьдетзрл, карл пз пмаи прин дилациулл, чи маи вьртосл прин пьртаре вълл ши солидл теритл тогл стима. Ачестл шпре не а дмькзратл фортеле.

Медиаш 8 Маил 1853. Дми динл де даторил а ве дпшица деспре адшареа, че се динл ачела де мемсрил „дпсцирел петрл кьпошица дереи,“ пз петрл кз п'ашл рудои кз пз веци аззи ачестл дптемпларе дин постелл алторл вьрвалл маи версаци ка mine, ши пз о веци читл дин алте кондее маи практиче ка алл меул, чи петрл кз ел кредл, кз пмаи снгзрл амл фостл ромьлл аколо, ши дореск а вл о дескрие ашл прекзм амл везул о ел.

Адшареа се дескъл дн 7 Маил ла 10 оре диминеул дн бисерика парохияле евангелик де ачела, ши консълтреле дпнзрл дн зчоа ачестл ши чеелалтл дн зрмторилл рьндл. Есчеленция Сеа Д. Комисариул сьпремл де Бедесчл, дшп че а фостл салтатл адшареа де конселеа ачестеи четлци, а лватл кзвлтлзл, ши а ворвилл деспре дпченствэл ачестеи асоциацил. Дэлл ачела с'а чититл протоколл дин авъл тректл. Апои читл ректореле дпнастикл де ачл о дпсертационе деспре дпшпцареа бисериче парохияле евангеличе дин Медиашл, ши злл комичистл гзверниале зпеле дате историче а четлци Медиашлвл. Дн сфршилтл кзвлтл Д. професоре дин Сивилл Иоане Шлзлр деспре азкрьреле ачестеи асоциацил. Кз ачеста се дпкее шединца ши зрмл злл пьрлзл mare еplendidл; свгл а кьрл декорл жька дпсика режемлнтлвл де злал, ши се пидикарл маи мълте тоасте.

Дшп пьрлзл с'а дпнств шединге сепарате, деспре каре пз ве потл атлце пикла, кз пз амл потлгл зл фадл. Сера а фостл балл mare.

Дн 8 диминеул се псе монументлвл феричитлвл Стефанл Рот, мартирелл Сьсимей, ла каре черимонил лэл парте злл пьлкълл ишмеросл. Парохял длокале Д. Фабини дпнз о кзвлтаре кампниторил деспре пьрлзл че трезбе сь авъл ачестл монументл ла дптрега сьсеме, дпчешл дшп текстлл кз кэвинте дин драма лэл Шлллер „мърсеа дин месина“ „Вианца пз е вьрлзл челл маи mare, ревлл дпелл челл маи mare е сте вналл кзвлтаре а фостл скьрл дар сивьрорл, ши пьрлзлторил. — Монументлвл е сте дн дпнтримулл сьсеск, знде е сте дпронатл дешмл ачестл вьрвалл, ши конетл дн тр'о пирамидл ретезатл, че одихнешле не злл стьлнл вьртвлл маи ашл де палтл ка дпсауи пирамиде. Дпльдипеа лел о пьрлзелл де 12-15 зрме, пе латреа де кьтре драмл е сте инскрипционе дн лимба германь „Поменирей лэл Стефанл Рот попорылл сьсеск,“ иарь пе чеаа дин партеа одосил е сте зчоа ши авъл пьрлзрел лэл, деспра ачестора сьлтл кэвинце де азрл, монументлвл е сте фькьл дин фелл торнатл. Дшп изпьрвиреа ачесторл черимоние се дпторел адшареа иаршл дн бисерик, знде Д. ректореле Сигшоура Даич чигл зпеле дате дин историче касилорл арделени, че се ва тпери дн скьртл тимнл.

Иарь чеаа че не mine маи mare не интерес, ва потл зиче дпкьлтл, фз чигреле кълтечелорл ромьлцил полълари tradese дн лимба германь де Д. Професоре дин Сивилл I. Шлзлр каре се примирь кз о вьл пьлчере а адшарил. Ла злл локл трасе Д. професоре о паралелл дптре злл кьлгекь ромьлеск, ши неогреческ. Зрмл чигреле професорелл дин Сигшоура Ф. Мьлар деспре бисерика чеа векл ши пьрлзл дшп делл скьлеи дн Сигшоур. Дшп пьрлзл с'ащ пьрлзл стьденил дин Брашовл, карл ащ венитл ачл кз професореле лорл де дпнастикл дн ачестл арте карл дшп ачела ши кълтарл ла монументлвл лэл Рот. Ла авъл виторил се ва дипеа ачестл адшареа ла Брашовл. Дн сфршилтл пз ши потл дьлдшл дптревареа, оре авевонл пои вреодатл ачелелл де дпсцирел волоситорие, ши кьлндл?

Бълнатл. Тимшоура 10 Маил. Прин дпшпцареа злл карл зсте дин партеа Д. Матеул Сестер дптре Тимшоура ши Серединл се реалиселл мьлтл сцмита доринцл а пьлкъвлл кълторил. Карьл ачеста дптокмилл кз тоте комодитьлце, че се потл претинде дела елл, ва дпчеле кълторие сеа тьме, адекл лэлл ши о ва зрма пе виторил реглдалл де дое ори пе септемьл, адекл лэпеа ши випеа плекь де ачл ла Серединл, иарь марца ши сепьгьта дела Серединл дпкоче, с'ащ лватл ши тоте месереде, ка дрмьлвл ачеста сь се сьвьршеск дптр'о зл. Дин ачестл дптреприндере ресьлтл петрл кълторил кьтре Пеша селл Вiena ачелл кьшилл, кчл ел дн диминеул виторил потл континва кълторие лорл пьлз ла Солонок, ши де аколо маи департе не дрмьл ферекатл. Предлвл петрл о персонл е сте 8 м. т. к. Федекаре пасажерл поте лза кз сине 20 пьлз грегьтатл, иарь че дптрече ачестл грегьтате се пьлгече кз 2 kr. де пьндл. — Канчелария карьл зсте се авъл дн Тимшоур дн отемьл де ла тримьлшл, иарь дн Серединл ла 3 реул.

TELEGRAFUL ROMAN.

Pag. | 48

Telegraful este de doi ori pe săptămână: Mercuria și Sâmbăta.
— Prenumerarea se face în Sibiu la espeditura foiei; pe afară la C. R. poste, cu bani gata, prin scrisori francate, adreșate către espeditura.

N^{ro} 37. ANULŪ I.

Sibiu 13. Mai 1853.

Pretul pnenumerării pentru Sibiu este pe an 7. fl. m. c.; ear pe o jumătate de an 3. fl. 30. cr.
— Pentru celelalte părți ale Transilvanii și pentru provinciile din Monarhia pe un an 8. fl. ear pe o jumătate de an 4. fl. — Insetatele se plătesc cu 4. cr. șirul cu slove mici.

Depeșe telegrafice.

P a l e r m o 10 Mai c. n. O flotilă spaniolă, ce constă din cinci corabie cu pânze, și doi vapori a ajunsă aicea, și a salutată flamura regescă cu 21 de pușcătore, care salutări s'a respunsă cu pușcătore după fortăreța Castela mare.

V i e n a 18 Mai. Știrile private ce au venită din Constantinople din 5 Mai prin Marsilia, și 9 Mai prin Triestă sună într'ună glasă, că principele Mencicof a dată porții ună ultimată, în urmarea căruia vaporii Șaptală, și Corodonă în 7 și 8 Mai au plecată cu depeșe pentru Guberniulă Franței și ală Angliei către Marsilia.

P a r i s ū 19 Mai. Corpulă legislativă a primită legea pentru pensionarea civilistiloră. În privința înființării pedepsei morții pentru delincuinții politici ea se va restrânge numai la atentatele asupra persoanei Suveranului.

P a r i s ū 18 Mai. Monitorele înștiințează, pretensiunile lui Mencicof nu se întindă asupra concesiuniloră, ce s'au făcută franței în privința S. mormântă. Rusia a încredințată pe cabinetulă dela tuilerie, că nu va întepi pe pörtă ca să se retragă dela aceste. Rusia cere numai protectorată asupra bisericeii grecești. Turcii nu potă strica tractatele mai de multă fără învoirea Franței, fără ca să aducă o încălcă în tótp Europa.

Arțile seú măiestriale cele frumóse.

(Urmare.)

Însă nu Asia, de și ea este léganulă omenimeii, ci Europa, acéstă mai mică parte a lumeii a fostă menită ca să fiă grădina, în care arțile și științele să aducă fructulă celă dorită și să primiască în pământulă seú celă binecuvântată semânța fructifăcătorii pe sute de vécuri înainte. Grecia cu pământulă eii celă clasică pășește și în privința acésta înaintea celorlalte state. Limba eii cea ușioră, bogată ca și natura acestui poporă, încovăiețiosă ca céra cea móle, subt ună ceră cu o climă dulce, locuită și însufletită de zeii Olimpului, ambițiunea și întrecerea unei cetăți cu alta, mai alesă cu ocasiunea festeloră populari și naționali, triumfulă cetățanimeii reportată asupra casteii preotești și asupra tirănieii, de care popórele asiatice nu potură scăpa nici până în zioa de astăzi, gimnastica cultivătorii de spirită și de trupă, constituțiunile eii cele democratice, ce împreună pe fiăcare membru ală soțietății cu întregulă stată, în urmă lupta cea mare pe mórte și viață cu una din cele mai potinți împărății ale lumeii de atunci, tóte aceste elemente spirituali

și materialii au trebuit să se contopiască la o altă, ca să deștepte pe genii grecești, să aprindă făclia cea spirituală, care a luminat mai târziu în toată lumea.

Grecii încă avură la început, întocma ca și celelalte popoare asiatice, a se lupta cu despotismul și cu castele aristocratice civile și preoțești. Însă încetul cu încetul pășind eroii la cărmă, epoca domniei preoțești trebui să facă loc la cea a patrioților eroi. Cu acesta se făcu mare schimbare atât în mitologie cât și în artă și științe; căci cu glorificarea și așezarea eroilor în numărul zeilor, cultul zeesc începu a lua o față mai omenescă. Poesia epică a fost și aici unelțirea acestei prefaceri, în cătă cantecele lui Omeru ajunseră a fi fundamentul la toată cultura științifică în Grecia. Fiindcă în urmarea acesta zeii și zeele nu era alta, de cătă ființe omenești înzestrate cu spirit și capacitate mai înaltă, arta trebui să îmbrace o direcțiune curată omenescă, desbrăcată de acele monstre simbolice și compusețiuni eterogene, care vinu așia desu înainte la popoarele asiatice. În urmă masa sevă glótele popoarelor încă ajunseră a se cunoște pe sine și puterile se, decă ele ajungându pe tirani și despoți, își formară state democratice sevă aristocratico-democratice. Prin acesta arțile și științele deveniră acum în toți ramii lor proprietatea poporului. În această epocă de gloriă și mărire a republicelor grecești, până la subjugarea urmată prin Filipu macedonenu, esu la lumină o mulțime de beliduci, bărbați de stat, oratori, filosofi, poeți și artiști în toți ramii argilor liberali, de care națiunile cele subjugate n'au fost în stare a produce în mi de vécuri.

Să aruncăm acum o privire speciale asupra desfășurării fiăcării arti în parte și asupra strinsei legături, în care steteră aceste cu statul întregu. Așia vedem pe Omeru, că poesia epică o aduce la deplinire. Rapsodiile lui deveniră a fi fundamentul învățeturei pentru tinerime, prin urmă și poesia ajunse a fi un ram alu politice. Însă cu cătă se lăți mai tare citirea lui Omeru prin scóle, cu atăta și încercările următorilor lui perdură mai multu din arte și se îngiosiră la rangu de meserie. După ce pentru poesia dramatică începură a se descide teatrele, Omeru se scose din clasele scolastice și remase numu pentru bărbații literați. Corul cântărilor în teatru înfățișia pe popor. Escilosu a fostu celu dinteiu, care a adusu în scenă persone vorbitorie. Pe lângă tragedia s'a desfășuratu și comedia populară, care înfățișia poporul, tóte abusurile, tóte caricaturele, ce se observa în soțietatea cetățenă. Totu în modul acesta s'a desvoltatu și musica la greci, trecându prin tóte fazele, prin care avură a trece și celelalte arti liberali. Acesta se întroduse mai târziu în gimnastică și acolo se propuse de o potrivă cu celelalte științe. Urecia greculu dedată cu eufonia și ritmulu din poesiă, n'a potutu suferi, ca în cuvântările publice, ce se ținea către popor, că se vorbiască fără tactu și mesură ritmică, în urmarea acesta începură a se propune în scóle regule fipe pentru arta oratoriă, în care mai pe urmă trecu tóte științele politice și de stat, în cătă dela Pericle în cóce retorica cu arta de stat a devenitu unu ce identicu.

Arhitectura la greci nu s'a mărginitu ca la indiani și egipteni numai pe lângă o simplă grămădire de pétră peste pétră. De și ei nu aflară plăcere întru a clădi mai multe edificii colosali, cu tóte aceste unu templu alu Diane la Efesu, care era de 423 piciore în lungime și pe ziumetate atăta în lățime, susținutu de 125 colonne ionice de o nălțime de 160 piciore, a datu dovadă viă despre marea simetrie și buna armonie ce s'a păzitu puru în arhitectura grecescă. Grecii

întrebuințară în arhitectura loră trei soiuri de colonne: columna dorică cea grea, ionică subțire și naltă și pe cea corintică plină de grație. Fiăcare din aceste colonne abu patria sea și corespundea la caracterul național în patria unde s'a inventat. Împregiurarea, cumcă și casele private ale grecilor era simple însă cu gust, în alăturare cu mărețele clădiri publice arată învederat, cumcă grecii se credea a fi contopiți în statul lor. Abia în timpul lui Demostene, cându ei acum începea a se apropia de căderea lor, măi plesni căte la unul în cap, ca să'și edifice case, care să sufere concurența cu edificiele publice. Începutul arhitecturii grecești se datéză din timpii cei măi veci; căci însuși Omeru face mențiune de statuete și templele Greciei. Dar la culmea cea măi naltă ajunsse ea numai după luptele cele grandioase cu persiani. Sculptura ajutată și naintată de o parte prin arhitectură, iar de alta mișcată prin gimnastică și însuflețită prin poesiă, a inventat mi de forme în pétră și metal. Acesta ne însuflă cu atât măi mare respect, cu cătu că nu sântem deplin încredințai, decă s'a păstrat capite d'operă din timpii artistilor celor măi renumiți, séu că monumentele cele măi însemnate, ce le avem astăzi, sântu numai copie trase de pe acele icone străveci, cumă este de esemplu gruppa Niobei. Unu F i d i a, unu P o l i c t e t ũ, unu P r a c s i t e l e, și unu S c o p a voru fi priviți totdeuna ca cei măi renumiți artisti, cari au adus la perfecțiune arțile frumoase.

Din pictura Grecilor, care încă n'a fostu trecută cu vederea, și anume din operele faimoșilor: P o l i g n o t ũ, Z e u c s e a, P a r a s i o s ũ, A p e l e au remas foarte puține modele pentru lumea ce a urmat după ei. Cu tóte aceste, iconele, ce se străplăntară măi târziu în Italia, și se aflară pela Roma, Erculanu și Pompei, sântu unu documentu préputinte, cuncă Grecii și în acestu ramu alu arților liberali au întrecut pe tóte națiunile contimpurane. La anul 1830 s'a săpatu la cetatea Pompei, care după cumă știm, s'a cutropit de împreună cu Erculanul prin lava muntelui Vesuvu încă în timpurile romanilor, unu mosaicu, care înfățișiază victoria lui Alesandru celu mare, reportată asupra persienilor, care se póte numi cu dreptu cuvântu unu capu d'operă din timpul străveciu alu grecilor. (Urméză)

Monarhia Austriacă Transilvania.

S i b i i ũ 12 Maiu. Regimântul de infanteriă Barone Bianci, care de vr'o 20 de ani încóce a fostu nentreruptu așezat totu în patria nóstră, și care în anii cei fatali din urmă a fostu martorul și părtașul suferințelor nóstre, și cu o bravură de obște cunoscută s'a luptat pentru apărarea tronului, în urma ordinei ce a căpatat, va părăsi în zilele acestea patria nóstră, și va merge în Bănatu și Ungaria, unde va fi staționat în cetățile Timișóra, Petrovaradinu și Aradu. În onórea acestui regimântu, care de unu an în cóce iarăși a fostu în garnisonă aci, Serenitatea Sea D. Gubernatorele militare și civile Principe de Șvarțenberg a datu duminică o masă strălucită, la care a fostu pofțit înalta generalitate și corpul ofițerescu .

Totu spre acestu sfârșitu a fostu ieri masă pompósă și la Escelenția Sea D. Episcopu Andreiu Barone de Șaguna, care fu onorată cu ființa de față atâtu a Serenității Sele D. Gubernatore, și a întregi generalității, cătu și de unu numeru mare de ofițeri stabali și superiori.

Festivitățile din amândouă zilele se înfrumșetară și mai mult prin cântecele cele melodiöse, ce le asecutată banda zisului regimântă dinaintea caseloră unde aă fostă prănzurile, care a trasă ună numără mare a publicului curiosă.

Ună batalionă din acestă regimântă va și porni mănă la loculă nouă se destinațiunii. Iară altă Batalionă ală regimântului Niujană, care va fi așezată în garnisona din Sibiiă, a ajunsă eră aicea și a fostă primită de tôte autoritățile militare cu obicinuită solenitate militară.

Pag. | 51

Sibiiă 13 Maiă. Astăzi punctă la 6 ore de dimineță a plecată ună batalionă a regimântului Bianci de aicea spre Timișoră, în resunarea musiceă. Serenitatea Sea Principele Gubernatore cu înalta generalitate și cu suita sea le a dată comitiva. Timpulă este fôrte favoritiuă de călătoria. — O mulțime de privitori se adunară, ca să vază plecarea acestoră ostași, așa a zice identificați în Ardélă. — Astăzi este în călindariulă nouă S. Urbană o zi de sôrte pentru economiă de câmpă, și cu tôte că brumă nu a căzută, dar timpulă este fôrte rece, semnă dară că anulă va fi mănôsă. — Dela ună prietenă înțeleserămă, că în gimnasiulă mare evangelico-luterană din Mediașă se află 40 tineri romăni la învățetură, cariă nu numai prin diligență, ci mai vărtosă prin purtarea bună și solidă merită tătă stima. Acéstă știre ne a îmbucurată fôrte.

Mediaș 8 Maiă 1853. Îmi ținu de datoriă a ve înștiința despre adunarea, ce se ținu aicea de membrii „însoțireă pentru cunoștința țereă,” nu pentru că m'ășă îndoi că nu veți auzi acéstă întemplantă din rostulă altoră bărbați mai versați ca mine, și nu o veți citi din alte condee mai practice ca ală meă, ci pentru că eă credă, că numai singură amă fostă romănă acolo, și dorescă a vi o descrie așa precum amă vezut' o eă.

Adunarea se descisă în 7 Maiă la 10 ore dimineță în biserica parohiale evangelică de aicea, și consultările ținură în zioa acéstă și ceealaltă în următoriaulă rândă: Escelenția Sea D. Comisariă supremă de Bedeusă, după ce a fostă salutată adunarea de consulele acesteă cetăți, a luată cuvântulă, și a vorbită despre începutulă acesteă asoțiațiunii. După aceea s'a citită protocolulă din anulă trecută. Apoi citi rectorele gimnasiului de aici o disertațiune despre înființarea bisericeă parohiale evangelice din Mediașă, și ună concipistă guberniale unele date istorice a cetății Mediașiului. În sfârșită cuvântă D. profesore din Sibiiă Ioane Șuler despre lucrările acesteă asoțiațiunii. Cu acéstă se încee ședința și urmă ună prănză mare splendidă; subt a căruă descursă juca musica regemântului de ulani, și se ridicară mai multe toaste.

După prănză s'a ținută ședințe separate, despre care nu ve potă atinge nimica, că nu amă potută fi față. — Séra a fostă bală mare.

În 8 dimineță se puse monumentulă fericitulă Stefană Rot, martirelui Săsimeă, la care cerimoniă luă parte ună publiucă numerosă. Parohulă locale D. Fabini ținu o cuvântare cumpănitoriă despre prețitulă ce trebuie să aibă acestă monumentă la întréga săsime, începândă tectulă cu cuvinte din drama lui Șiller „mirésă din mesina“ „Viața nu e bunulă celă mai mare, reulă însă celă mai mare este vina“ cuvântarea a fostă scurtă dar simburôsă, și pătrunzatoriă. — Monumentulă este în țintirimulă săsescă, unde este îngropată demultă acestă bărbată, și constă din tr' o piramidă retezată, ce odihnește pe ună stălpă pătrungiă mai așa de naltă ca însași piramida. Înălțimea lui o prețuiescă de 12-15 urme, pe laturea de către drumă este inscripțiunea

în limba germană „Pomenirei lui Stefanu Rot poporul săsesc“, iară pe ceea din partea opoșită este zioa și anul pierzării lui, desupra acestora sântu cununițe de aurū, monumentul este făcutu din ferū tornatū. După izprăvirea acestorū cerimonie se întorsă adunarea iarășî în biserică, unde D. rectorele Sigișorei Daici citi unele date din istoria sașilor ardeleni, ce se va tipări în scurtū timpū.

Iară ceea ce pe mine mai tare me interesă, ba potū zice încântă, fu citirea cāntecelorū romānești populari traduse în limba germană de D. Profesore din Sibiiū I. Șuler care se primiră cu o viă plăcere a adunării. La unū locū trase D. profesore o paralelă între unū cāntecū romānescū, și neogrecescū. Urmă citirea profesorelui din Sigișoră F. Miuler despre biserica cea veciă și mărețā după delulū scōlei în Sigișoră. După prānziū s’ău produsū studenții din Brașovū, cariī aū venitū aici cu profesorele lorū de gimnastică în acēstā arte cariī după aceea și cāntarā la monumentulū lui Rot. La anulū viitoriū se va ținea acēstā adunare la Brașovū. În sfârșitū nu’mi potū înăduși întrebarea, ore avēvomū noi vreodatā astfeliū de însoțiri folositorie, și cāndū?

Bānatū. Timișoră 10 Maiū. Prin înființarea unū carū iute din partea D. Mateiū Sester între Timișoră și Segedinū se realizēzā multū simțita dorințā a publiculū cālătoriū. Carulū acesta întocmitū cu tōte comoditățile, ce se potū pretinde dela elū, va începe cālătoria sea māne, adecă lunī și o va urma pe viitoriū regulatū de dōe ori pe septemānā, adecă luna și vinerea plēcā de aici la Segedinū, iară marța și sembāta dela Segedinū încōce, s’ău luatū și tōte measurele, ca drumulū acesta să se săvārșescā într’o zi. Din acēstā întreprindere resultā pentru cālătoriī cātre Peșta sēu Viena acelū cāștigū, cāci ei în diminēța viitōriā potū continua cālătoria lorū pānā la Solnocū, și de acolo mai departe pe drumū ferecatū. Prețulū pentru o persōnā este 8 fl. m. c. Fieștecare pasagerū pōte lua cu sine 20 punzi greutate, iară ce întrece acēstā greutate se plătește cu 2 cr. de pundū. — Cancelaria carului iute se aflā în Timișoră în otelulū de la trimbițașū, iară în Segedinū la 3 regi.

Prin acēstā întreprindere ni se va mai ușiora așteptarea după drumulū ferecatū, ce este să se întindā în celū mai scurtū timpū pānā la noi, și cine cunōște greutățile, ce întimpinaū cālătoriī de aici pānā la Segedinū, acela nu pōte altfeliū decātū să salute cu cea mai viă plăcere buna voințā a D. întreprinzătoriū Sester.

Știrea din Constantinopole, ce ne veni mai deunāzi prin telegrafulū dela Semlinū în privința Turciei a încordatū tare atențiunea bărbațilorū cugetători, de și din alte părți se vede garanțiā destulā, că nu se va turbura pacea, și că ori cum încālcitura acēstā mai pre urmp totuși se va desfășura într’unū modū doritū.

Judecātoria marziale de aici iarășî a osānditū vreocāteva individe pentru cālcare legiuirelorū, dintre care sântu mai însemnate; Eugenū Pilasanovicī proprietariū din Zomāorū și Antonia Horvatū proprietārēsā din Baia, cariī pentru păstrarea semnelorū revoluționarie sântu osāndiți pe lāngā pedeapsa acestorū semne, celū din tăiū la glōbā de banī în sumā de 50 fl. iară cea de pe urmă de 20 fl. m. c.

S e m l i n ū 12 Maiū. Erī după amēzi veni aicea tātarulū cu poșta dela Constantinopole din 5 Maiū.

„Ziurnalele de Constantinopole,” ce p^orta dat^u numai cu o zi mai nainte vorbește într'un^u articol^u începătoriu despre întâmplările din Grecia, a cărei guberniu a ocupat^u trei sate la granița Turciei, și a așezat^u acolo un corp^u milităresc^u de 4500 feciori. Despre ac^{es}ta se vaetă ziurnalele turcesc^u și totdeodată face și acea băgare de s^emă, cumcă asemenea vrăjmașiă asupra Turciei se înfășoșiază atât^u într'o parte a preseii grecești, cât^u și mai cu s^emă la preoțimea grecescă, care se sârguește a ațita poporul^u grecesc^u la luptă sfântă în contra Turciei.

Austria. V i e n a 18 Mai^u. Maiestatea Sea ce. r. apostolică s'a îndurat^u prégrațios^u cu înalta resoluțiune din 12 Mai^u a rândui definitiv^u scimbarea, ce s'a fost^u hotărât^u încă din 10 Februari^u în Ministeriul^u de resbel^u. Administrațiunea militare formeză dară o parte a comandei supreme, la care dela 1 Iuni^u se înființeză subt președinta Înălțimeii Sele împerătești M. C. L. Arhiducele^u Vilhelm^u 4 Secțiun^u a.) Secțiunea curat^u militare, b.) Secțiunea operativă, c.) Secțiunea administrativă, d.) Secțiunea agenților^u ai institutelor^u de creștere militari.

V i e n a 20 Mai^u. În luna lui Decembre a anului trecut^u a călătorit^u Maiestatea Sea Împeratul^u la Berlin^u ca să cortenescă pe regele Prusiei în capitalea rigatului său. Atunci promisă regele Prusiei că va corteni și el^u pe Maiestatea Sea Împeratul^u nostru în reședința Sea Viena, dec^u ac^{es}ta prumisiuune se împlini er^u. Despre călătoria ac^{es}ta a^u zurnalii Vienei date interesanți, care nu ne îndoim^u că nu vor^u fi citite și de publicul^u nostru cititori^u cu plăcere, ne grăbim^u dară a împărtăși unele din ele. În 19 ale acesteia lune c. n. la 8 ore dimineața a ajuns^u Înaltul^u ôspe și unciul^u Împeratul^u nostru Maiestatea Sea regele Fridrih^u Vilhelm^u al^u 4 lea din Prusia însoțit^u de Înălțimele Sele regești prinții Carol^u fratele regelui, și Fridrih^u Carol^u nepotul^u regelui în călătoria Sea la Viena în curtea drumului ferecat^u la Oderberg^u, —la granița între Austria și Prusia— mi a fost^u salutat^u acolo de auctoritățile și înaltele pers^one, care a^u fost^u trimise de Maiestatea Sea Împeratul^u, după cuviință. O companiă a regementel^u de infanteriă principele din Prusia a fost^u așezată în curte ca vigiliă de on^ore. La 8½ ore porni iară trenul^u regesc^u, și Maiestatea Sea fu pretutinden^u salutată de autoritățile civili și militari. Maiestatea Sea Împeratul^u merse cu un^u tren^u separat^u, comitat^u de M. C. L. și generale adjutante Conte de Griune și de generalele de Cavaleriă contele Vratislav înaintea Înălțatului său ôspe până la Lundenburg^u, unde iarăși erau despărțeminte de trupe, ca să facă on^ore Marelu^u ôspe. Monarșii se salutară dară în Lundenburg^u la d^oe ore după am^ezi în modul^u cel^u mai cordiale. Regescul^u unci^u îmbrățișă pe al^u său împerătesc^u nepot^u de mai multe or^u cu cea mai mare delicateță, și apoi continuă de partea lui drumul^u spre Viena.

Aci era sala din curtea drumului ferecat^u, tocmai ca la venirea Împeratul^u Rusiei cu cov^ore bogate și cu flor^u împodobită, iară în curte flutura^u flamure austriace și prusiane. La 4 ore după am^ezi ajunseră Arhiducele Ioane în uniformă de colonel^u prusienesc^u, Arhiducele Ludovic^u, Albreht^u, Vilhelm^u, Ernes^u, Rainer^u, și Șeful^u supremei deregătorii polițiane M. C. L. de Cemțen^u, DD. General^u Stadion, Cordon^u, Gerstner, și Șafgoce, mai târzi^u veniră și părinții Maiestății Sele ai Împeratul^u, ca să salute pre înălțatul^u lor^u cumnat^u regesc^u.

Pela ½5 ore întră frumos^u împodobitul^u tren^u Penelope condus^u de însuși directorele drumurilor^u ferecate în curte, și toți arhiducii alergară a saluta și a pripi pe marele ôspe. Maiestatea Sea Împeratul^u era îmbrăcat^u în uniformă prusiană, iară regele Prusiei în uniformă

austriacă, și îmbrățișă la întâlnire pe toți membrii préînaltei case împerătești, apoi se îndură a da mâna Escelenției Sele D. M. C. L, de Cempen. Într'aceea banda cânta cântecul naționale prusienesc.

De aci merșeră Maiestățile Loră într'o carétă împerătéscă prin Iegerțaiile și prin o mulțime de poporă, care cu redicarea pălărielor și cu năfrămă salutaă pe marele óspe, în Burgă, unde alergase maă nainte adjutantele generale ală Împeratulă nostru D. Conte de Griune și cu adjutant. de aripă ală Maiestății Sele regelă Prusiei de Bonin. Ulițele prin care trecură óspeții erau îndesuite de ómenă, ferestile erau împodobite, și toți se întreceă să și arate semnele cele maă sincere de bucuriă. — Maiestatea Sea regele Prusiei află mare plăcere în urările ce i se aduseră, și salută pe poporulă prégrațiosă. Fisiognomia cetății Viena a fostă eră fórte serbătoréscă. În Burgă erau înșirați generală și ofițirii stabală, ce se aflaă în Viena, printre carii pășiaă Monarhiă înainte. Maiestatea Sea regele Prusiei se îndură prégrațiosă a întinde mâna DD. Generală, ce erau maă aprópe, și până resuna musica melodie prusiane, lăsă Maiestatea Sea regele compania de onóre a defila pe lângă sine, și apoi se duse însoțită de Maiestatea Sea Împeratulă în apartamentele, ce erau gătite pentru dănsulă. La 5 óre a fostă prănză la Préînalta curte, la care a luată parte regele Prusiei, iară la 7 óre teatru-paré. — Astăzi la 9 óre a fostă pe glasiă de către Iosefstat în onórea regelă Prusiei paradă militare subt comanda M. C. L. Șafgoce, la care a asistată șapte brigade, și 80 de tunuri. Maiestatea Sea Împeratulă în uniformă de gală austiacă cu cordonulă celă mare ală ordinulă prusienescă acera négră a venită la loculă esercițiului maă nainte și a luată suprema comandă, la 9 óre a sosită și regele Prusiei însoțită de regele Belgiului, de prinții și Arhiduciă, căruia Maiestatea Sea Împeratulă ăa făcută salutările militare.

Întămplări de zile.

În Berlină s'ău încisă camerele la 13 Maiă c. n.

În Parisă a fostă în 12 Maiă bersa alarmată prin știrea nefavoritóriie, ce aă sosită din Constantinopole.

La Marsilia aă făcută concesiuenele, ce le a căștigată Anglia în Egiptă în privința comerțiului de transiță, mare zgomotă.

În 15 Maiă adecă în zioa aniversariă a nestorelă diplomățiloră principelă Meternică a avută dănsulă înalta onóre de a fi cortenită de Maiestatea Sea Împeratulă, de regele Belgiului, de Ducele de Brabantă, și de Împeretésa Augusta Carolina.

De ună timpă încóce se vindă la Viena gogóșe de Hina, ce se aducă din Kantonă, și aă acelă folosă, că săntă așia de bune ca și ale nóstre, însă maă multă de ziometate maă eține decătă ale nóstre.

Maiestatea Sea Împeratulă a făcută pe regele Belgiului proprietariă ală regimentulă Pire Nr. 27.

În maă multe părți ale Angliei și Franției a căzută în luna acésta néoă.

În Atlenbahă în Austria de giosă a omorătă o calfă de croitoriă, și ună zioașiă pe o bătrână de 60 ană, după ce a comisă maă nainte altă crimine cu ea. Criminalistiă săntă dați în mâna judecătóriiei.

Maiestatea Sea Împeratului a aplacidatū în 2 Maiū congregațiunea părinților Ligurianī în Inspruhū.

Judecătoria militare din Peșta a osânditū pe Iosifū Horvat, Franțū Nagī, și pe Iosifu Eeseș toți ȳmeni tinerī, pentru tãlhãrii la mórte, și asęsta osãndã s'a și esecutatū la 13 Maiū c. n. în Tapio Bicece prin stręngū.

Crișiułū a eșitū din patulū seū, și a înneecatū ținutulū între Giula Biceșū, Ciaba, și Cigioș.

Cu cumpenile zecimale se pȳte mesura orī ce greotate, dęcã se pune greotatea peste mai multe și se cumpãnește de odatã, suma punziloru a fieștecãrei cumpene se adunã la olaltã, și aceea este greutatea obiectuluī mesuratū.

Paserea struzū din menageria din Șeonbrunū a muritū.

Faimosulū doctore și profesore Șeonlein în Berlinū s'a bolnãvitū de mórte.

În Drezda se aratã publiculuī o mașinã, ce s'a aflatū în America, și tivește, face ocișori și alte înfrumusețeri pe stofe orī de ce cualitate arū fi aceste, cu o iuțelã atãtū de mare, de întrunū minutū tivește unū cotū și într'o ȳrã 60 coți.

Linia telegraficã dela Zara pãnã la Cataro este aplacidatã. Drotulū telegraficū va atinge: Sebenico, Traū, Spalato, Tore di Norico, Ragusa, Ragusa vehia, și Castel nuovo.

D. Consiliariū de secțiune în ministeriulū cultuluī și alū înbãțemãntuluī Georgiū Holtgetan s'a promovatū la Consiliariū de ministeriū, și D. secretariū totū în acelū ministeriū Ludovicū cavalerū de Haiflerū s'a fãcutū Consiliariū de secțiune.

În Lembergū s'a aflatū o înșelãțiune maninã. Unū negoțitoriū jidovū, ce se privé de toți ca unū omū bogatū și de omeniã, a slobozitū polițe false în sumã de 90,000 florinī,

Din Apatinū se scrie, cumcã undeva Dunãrii care crescū pururea aū ruptū o dãlmã, prin care apa odatã se vãrsã peste ținutulū acela, și înneacă o turmã de porcī ca de 1600, și debę poturã ȳmenii sã'și mãntuiascã vitele cornute, ce iarãși sã aflaū acolo la pãșiune.

Țera romãnescã și Moldavia.

D. Iași 13 Maiū. În cercurile mai mari se vorbește cu totū dędinsulū, cã în scurtū timpū vorū ocupa oștirele rusești principatele. Despre acęsta pȳte fi cu atãt mai puținã îndoialã, cãci nainte de vreocãteva zile aū venitū ofițiri rusești la granițã, și aū cercetatū nodulū dela Sculenī, care trece peste Prutū, negreșitū numai pentru aceea ca sã vazã, potęva acesta suferi trecerea oștirelorū rusești. Acestū obiectū este pentru principate, care încã sãntū datorie vreocãteva milioane lei Rusiei dela ocuparea din 1848, de cea mai mare însemnãtate. Conjuncturele în oriente se parū cã nu arū fi luatū unū coloritū deosebitū înbucurãtoriū pentru Turcia.

Serbia. Dupã Gazeta Timișorei senatulū Serbiei a așternutū principeluī stãpãnitoriū o adresã, în care i se pune la inimã pãstrarea independinței Serbiei. Principele s'a hotãrãtū dupã aceea, precumū se zice, la consiliulū consuleluī franțusescū D. Sęgur, ca pe viitoriū orī ce cęrtã arū avea cu Rusia sã o așternã Porții și poterilorū apusene spre hotãrãre.

În Topcidere lãngã Belgradū s'a descisū în 3 Maiū cu mare pompã scȳla cea noã de agriculturã.

Turcia.

Știrile din Constantinopole ajungă până la 9 Mai, dar n'au nimic nou pozitiv, decât datele ce le amă împărtășit în Nr. trecut. Diferințele cu Grecia nu s'au așezat.

Franția.

Paris 13 Mai c. n. Precum se știe, regența provizoriă din anul 1848 a fost ridicată pedepsă de mărte pentru delincuenții politici. Acesta a fost atunci de lipsă, ca să nu urmesce scenele din anul 1795 și pentru acesta politica de atunci a lui Lamarteu n'a fost atăta de înțeleptă, câtă umană. Acuma zace înaintea corpului legislativ proiectul de lege prin care paragraful, ce s'au șters din condica penale la anul 1848, iarăși să se întroducă. Știm că franțosii au o deosebită abominare către pedepsă morții întru tot, dar cu tôte aceste Împeratul dorindă întroducerea ei, va ști aduce corpul legislativ, ce făcu ce va opozițiune acestui proiect, acolo ca să'l primiască iarăși.

Proiectul acesta sună așa. Oră ce atentat asupra vieții seș persoanei Împeratului se va pedepsi cu pedepsă de paricidiu (omorătoriu de tată:) oră ce atentat asupra persoanei seș vieții vreunui medulară ală familiei împerătești se va pedepsi cu mărte. Oră ce crimine publică asupra persoanei Împeratului se va pedepsi cu arest de 6 lune până la 5 ani și cu globă de bani dela 500 – 10000 franci. Oră ce cercare a supra seș scimba forma stăpânirei, seș urmarea moștenirei tronului, tocmai așa și cercarea a ațita cetățenii a prinde arme asupra auctorității împerătești se va pedepsi cu mărtea.

Știrile ce vină din deosebite ținuturi ale Franției vorbescă de neoă multă, ce a căzut și carea însuflă grige proprietarilor din părțile nordice, și sudice. Munții și câmpiile sântă acoperite cu neoă ca și iarna. Și în Paris este timpul forte neplăcut, și se pare că nu se va mai face primăveră. Din Spania și Italia vină totă așa de nemăngăitorie știri; în Portugalia este iarnă întrégă.

Paris 14 Mai. Împeratul care de mult se ocupă cu cugetul, cum ară poté ajuta clasa de giosă a poporului și a îngriji pentru locuințele lui, a aprobată tocmai acuma ună plană ce i s'a așternut, prin care întrebarea acesta forte grea cea mai mare parte c'ară fi solvat, făcându-se adecă în deosebite părți ale cetății zidiri cu mai multe caturi, și cu tôte cele trebuințioșe, care apoi să se înciriese la muncitorii cu ună prețiu moderat. Prin restrângerea ciriei se poté acestă scopă ajunge mai ușior.

Italia.

Turin 11 Mai. Serbătorea constituțiunei s'a ținută aicea cu cea mai mare strălucire fără să se fie întemplantă vreo turburare de care era mare témă. Guberniul n'a pregetat a lua în priviința acesta cele mai serioșe measure, încă simțului celui sănatosă ală poporului este a se mulțami mai multă ținerea liniștei, decâtă mesurilor ce s'au fostă luată spre acestă sfârșit. Înbulzela poporului țerenu a fostă forte mare și totă nu s'a întemplantă nici cea mai mică disordine. Acestă serbătore ține de trei zile și păciuitulă ei decursă este dovada cea mai viă spre

a rușina pe aceia, cariî aũ vrutũ se adscrie acestuî poporũ unũ spiritũ anarhicũ. Despre vr'o scimbare în cabinetũ nu cugetã aici niminẽ, Regele a fostũ pretutindena primitũ de poporulũ cu celũ mai mare entusiasmũ.

P u b l i c a ț i u n e .

Pag. | 57

În 27 Maiũ 1853. c. n. înainte de amezĩ se vorũ licita în cancelaria administrațiunei montane și de păduri în Sãcãrãmbũ 3400 galbeni imperãtești. La care se poftescũ doritoriî de a cumpera cu aceea bãgare de sémã, cumcã a treia parte din suma acẽsta are sã se plãtescã în bancnote de 5 și 10 fl., iarã dõe pãrți în bancnote mice, în care se fie mãi puținũ 800 fl. în cele mãrunte de 6 și de 10 cr.

Cursulũ banilorũ la Viena în 19. Maiũ. Calend. noũ.

Aurulũ _____	113 ³ / ₈
Argintulũ _____	108 ³ / ₈

Redactor respunzãtoriuî: **Dr. Vasici.**

Editura și tipariulũ Tipografieî diecesane.